

Presentatie 1:

MooV – de biomassahub in de geoptimaliseerde waardeketen (Ruben Guisson, VITO)

Korte samenvatting:

Ruben Guisson (VITO) geeft toelichting bij de ondersteunende beslissingstool MooV (Mobilisation & Optimisation Of Value chains) en toont aan welke meerwaarde deze tool kan betekenen bij het opzetten of optimaliseren van biogebaseerde waardeketens in Vlaanderen. Opzet hierbij is om de vraagzijde maximaal te laten afstemmen met de aanbodzijde of m.a.w. alle schakels in de waardeketen optimaal te configureren. Deze configuratie baseert zich op een aantal gegevenslagen zoals beschikbaarheid van biomassa uit het landschap, bestaande verwerkingsinfrastructuur en beschikbare transportnetwerken. Verder kan aangegeven worden of en in welke mate doelstellingen zoals verminderde CO2 uitstoot, kostenefficiëntie of energie-efficiëntie moeten doorwegen bij de analyse. Dit is mogelijk via een interactief dashboard. Vervolgens worden de resultaten van de analyse op een visueel aantrekkelijke wijze weergegeven. MooV wil zo een antwoord geven op een aantal cruciale strategische vragen. De mogelijkheden en beperkingen van het model worden vervolgens toegelicht naar aanleiding van de uitgewerkte case rond houtige stromen in Limburg waarbij op basis van een aantal randvoorwaarden gezocht wordt naar de ideale ligging van biomassahubs.

Kortom, een inspirerende toelichting bij een beslissingsondersteunende tool die zowel voor overheden als voor ondernemers een klaardere kijk kan bieden op de haalbaarheid van initiatieven rond biomassahubs in Vlaanderen.

Vragenronde:

Aanvoer data van beheerders ? Voor de analyse van specifieke cases, is de datakwaliteit belangrijk. Voor de besproken case rond houtige stromen in Limburg, waarbij diverse beheerders betrokken waren zoals ANB, NP, VLM, ... is de data aangeleverd in zeer uiteenlopende vorm wat de analyse heeft bemoeilijkt. Databeheer gebeurt in eerst instantie in functie van de operationele planning en minder ten behoeve van statistieken (hoeveelheid afgevoerde biomassa).

Het model toont diverse geschikte locaties voor de opstart van biomassahubs in Limburg. De focus lijkt hierbij te liggen op kleinere hubs maar creëert dit geen hogere kosten t.o.v. uitbreiding van bestaande hubs zoals containerparken ? De kosten worden berekend op basis van expert judgement maar er is nog potentie om dit verder te optimaliseren in het model.

Kan de operationele planningstool DIPLA een oplossing bieden voor de aanlevering van data ? DIPLA genereert inderdaad op detailniveau specifieke gegevens omtrent oogst op bepaalde locaties. De beschikbare DIPLA gegevens werden dan ook gebruikt om de MooV tool te valideren en met succes. DIPLA en MooV hebben wel elk een andere finaliteit. MooV heeft zijn nut op strategisch vlak terwijl DIPLA een operationele planningstool is.

Geeft MooV een antwoord op de vraag wie of welk type van bedrijven hubs moeten uitbaten ? Neen, MooV geeft geen uitsluitsel op deze vraag.

Kan in MooV een keuze gemaakt worden omtrent het type klant ? Bijvoorbeeld: Leverancier van biomassa wordt al dan niet vergoed. Nee, maar deze differentiatie zit wel enigszins vervat in het

model door de keuze van de verwerking van de grondstof (pelletproductie of compostering). Een verder verfijning van het model op dit vlak is wel mogelijk.

MooV berekend een globaal optimum over de totale keten. Is er ook een berekening mogelijk voor de verschillende schakels/partners ? Dit is nog niet mogelijk. Het model kan wel spelers uitsluiten/insluiten maar niet tot op niveau van operatoren.

De MooV tool kan ondersteuning bieden aan overheden bij opmaak van kaders/actieplannen. Aan welke overheden wordt concreet gedacht ? Er zijn diverse betrokken overheden. Op Vlaams niveau worden deze overkoepeld door de Interdepartementale Werkgroep Bio-economie welke een ideaal platform is om de MooV tool te gebruiken/promoten.

Presentatie 2:

Biomassaplein Houthalen – Helchteren: experimenteren met economische en procesoptimalisatie houtsnipperketen (Kris Nelissen, Regionaal Landschap Lage Kempen)

Korte samenvatting:

Kris Nelissen brengt het verhaal van de oprichting van het Biomassaplein in Houthalen-Helchteren. De doelstelling van het biomassaplein is om het houtig patrimonium duurzaam te vermarkten om hiermee kwaliteitsvolle biomassa-producten aan te bieden aan lokale afnemers. Het biomassaplein wil hierbij ook actief meewerken aan een lokaal, landschapsopbouwend verhaal waarbij biomassa-oogst de kwaliteit van het landschap moet versterken via duurzame beheermethodes die geen ontbossing te weeg brengen. Er wordt geoogst in een straal van maximum 35 km rond Houthalen-Helchteren en er wordt gestreefd naar een structurele reguliere werking tussen de betrokken gemeenten, RLLK en biomassaplein. Om de werking te optimaliseren, wordt ingezet op de productie van de 'ideale snipper'. Dit betekent optimalisatie van bepaalde processen zoals het droogproces. Het concept van droogcontainers is verlaten en er zal nu ingezet worden op het principe van droogtunnels. Ondertussen wordt er ook gezocht naar bijkomende businessmodellen zoals vergassing in nieuwbouwwijken en bioraffinage (lignine-first process). En wordt er momenteel al werk gemaakt van de vermarkting van Robinia stammen voor de productie van speeltoestellen (voorjaar 2020: lancering speelhout). Op die manier worden ook hoogwaardige toepassingen geambieerd. Naast de houtsnippers zullen op termijn ook briketten worden geproduceerd.

Vragenronde:

Heeft de droogstraat ook potenties voor andere stromen dan hout ? Ja, kan bijvoorbeeld ook ingezet worden voor maïs. Een reiniging is dan wel nodig van de installatie. De droogstraat is verplaatsbaar maar een koppeling met een warmtebron is steeds nodig.

Welke personeelsinzet is nodig voor de droogstraat ? Een personeelslid dient om de 6 uur de bunker te vullen. De rest is geautomatiseerd. Momenteel wordt ook bekeken of de aanlevering van gedroogde snippers naar klanten niet kan gebeuren via de silo die de snippers aan het einde van het droogproces opvangt. Silo's zouden dan de bunkers bij de verwarmingsinstallatie eventueel kunnen vervangen.

Momenteel wordt er nog gezocht naar extra houtsnippers voor de verwerking. Er is een nood aan 11.500 ton snippers om break even te draaien. De radius van 35 km om materiaal te sourcen blijft hierbij behouden. Het is wel zo dat de actieradius aanvankelijk op 20 km was ingesteld maar nadien is opgetrokken tot 35 km.

Wie is klant voor de houtsnippers ? Dit zijn vnl. beheerders van gebouwen met een installatie > 250 kW. Momenteel zijn er potentiële klanten voor 1/3 van het zakencijfer.